

Adroddiad i'r:	Cabinet
Dyddiad y Cyfarfod:	22 Mai 2018
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Y Cyngorydd Huw Hilditch Roberts - Aelod Arweiniol Karen Evans - Pennaeth Addysg a Gwasanaethau Plant
Awdur yr Adroddiad:	Geraint Davies - Prif Reolwr Cefnogi Addysg
Teitl:	Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2017-2020

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1 Mae'r adroddiad yn ymwneud a Chynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2017-2020 arfaethedig y Cyngor (Atodiad 1).

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Mae angen penderfyniad i gymeradwyo Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg drafft y Cyngor ar gyfer cyfnod 2017-2020 yn ffurfiol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Bod aelodau'r Cabinet yn ystyried cynnwys yr adroddiad ac yn cymeradwyo'r cynllun strategol arfaethedig sydd wedi'i gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru ym mis Mawrth 2018.

3.2 Bod y Pwyllgor yn cadarnhau ei fod wedi darllen, deall ac ystyried yr Asesiad o Effaith ar Les (Atodiad 2) fel rhan o'i ystyriaethau.

4. Manylion yr Adroddiad

4.1 Mae angen i bob awdurdod lleol lunio a chyflwyno Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg i Lywodraeth Cymru er mwyn dangos sut maent yn bwriadu cyflawni'r deilliannau a'r targedau a amlinellwyd gan Lywodraeth Cymru.

4.2 Y saith deilliant yw:

1. Mwy o blant saith oed yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.
2. Mwy o ddisgyblion yn parhau i wella eu sgiliau iaith wrth drosglwyddo o ysgol gynradd i ysgol uwchradd.
3. Mwy o ddisgyblion 14-16 oed yn astudio ar gyfer cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg.
4. Mwy o fyfyrwyr rhwng 14 a 19 oed yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg mewn ysgolion, colegau a dysgu sy'n seiliedig ar waith.
5. Mwy o ddisgyblion gyda sgiliau uwch yn y Gymraeg.

6. Darpariaeth cyfrwng Cymraeg ar gyfer dysgwyr gydag anghenion dysgu ychwanegol (ADY).
7. Cynllunio'r gweithlu a datblygiad proffesiynol parhaus.

4.3 Mae gan Gyngor Sir Ddinbych weledigaeth tymor hir a'r uchelgais yw y bydd holl blant a phobl ifanc y Sir yn gadael addysg llawn amser gyda'r gallu a'r hyder i ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg.

4.4 Mae'r cynllun drafft hwn wedi'i dargedu ar wella sgiliau, yn enwedig sgiliau cyfathrebu ar lafar a sgiliau deall. Bydd sgiliau a ddatblygir yn y blynyddoedd cynnar yn gwella cynnydd yn y Gymraeg ac yn gosod y sylfaen a fydd yn arwain at normaleiddio'r defnydd o'r Gymraeg ymysg plant a phobl ifanc yn Sir Ddinbych.

4.5 Amcanion y cynllun drafft hwn yw:

- Sicrhau a datblygu digon o leoedd cyfrwng Cymraeg mewn ysgolion ledled y Sir.
- Cefnogi'r cynnydd mewn sgiliau cyfathrebu ar lafar a sgiliau deall Cymraeg ym mhob lleoliad blynyddoedd cynnar.
- Codi'r safon a chynyddu faint o Gymraeg a addysgir mewn ysgolion cyfrwng Saesneg.
- Cynyddu cyfran y dysgwyr sy'n astudio'r Gymraeg fel iaith gyntaf.
- Gwella cyraeddiadau yn y Gymraeg ac mewn pynciau a astudir drwy gyfrwng y Gymraeg ym mhob cyfnod allweddol ym mhob ysgol.
- Datblygu gweithlu cynaliadwy er mwyn cynnal darpariaeth at y dyfodol.

4.6 Bydd y Grŵp Strategol Cymraeg mewn Addysg yn cefnogi ac yn monitro gweithrediad y cynllun hwn yn erbyn yr amcanion cytunedig. Yn ychwanegol, bydd disgwyl i bob ysgol roi adroddiad ar eu cynnydd yn erbyn deilliannau'r cynllun yn Adroddiad Blynyddol eu Corff Llywodraethol i rieni.

4.7 Mae'r cynllun yn amodol ar gymeradwyaeth Cabinet Cyngor Sir Ddinbych a Llywodraeth Cymru yn unol â gofynion Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg a Rheoliadau Asesu'r Galw am Addysg Cyfrwng Cymraeg (Cymru) 2013.

4.8 Mae'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg yn cefnogi ac yn ategu Strategaeth Iaith Gymraeg Sir Ddinbych 2017-22.

4.9 Ar 5 Chwefror, bu i Estyn arolygu Gwasanaethau Addysg Sir Ddinbych. Yn rhan o'r arolwg, mae gofyn bod y tîm arolygu'n archwilio ac yn barnu safonau'r ddarpariaeth Gymraeg. Barnodd Estyn y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg fel hyn -

“Mae cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2017-2020 yr awdurdod yn dangos ymrwymiad cryf i ddatblygu gwasanaethau trwy gyfrwng y Gymraeg. Mae cynlluniau'r awdurdod ar gyfer cynyddu canran y dysgwyr mewn darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn briodol uchelgeisiol, yn unol â'r targedau i gynyddu canran y pynciau a addysgir trwy gyfrwng y Gymraeg mewn ysgolion sy'n addysgu llai na 50% ar hyn o bryd. Mae digon o leoedd ym mhob sector ar gyfer dysgwyr sy'n dewis addysg cyfrwng Cymraeg.”

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1 Bydd y cynnig yn cefnogi'r flaenoriaeth gorfforaethol o "wella perfformiad mewn addysg ac ansawdd adeiladau ein hysgolion".

5.2 Mae'r Cyngor wedi blaenoriaethu'r Iaith Gymraeg ac wedi croesawu Safonau'r Iaith Gymraeg.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1 Disgwylir y bydd amcanion y cynllun yn cael eu diwallu gan ddefnyddio'r adnoddau presennol. Byddai unrhyw adnoddau eraill a ddaw i sylw fel rhai sy'n angenrheidiol i gefnogi un o amcanion y cynllun yn destun adroddiad ar wahân.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

7.1 Mae'r cynllun newydd ar gyfer cyfnod 2017-2020 felly bydd y camau gweithredu'n cael eu rhoi ar waith yn y tymor byr/canolig ond bydd canlyniadau hirdymor i'w heffaith.

7.2 Bydd y cynllun yn cynyddu cyfleoedd i bob plentyn wella lefel eu sgiliau beth bynnag yw eu lleoliad daearyddol neu eu dewis o ysgol. Bydd yn cynyddu nifer y disgyblion sydd â sgiliau siarad Cymraeg uwch. Bydd hefyd yn cynyddu'r cyfleoedd sydd ar gael i ddefnyddio'r Gymraeg mewn sefyllfaoedd anffurfiol o fewn y ddarpariaeth addysg bresennol ac yn gymdeithasol. Bydd hyn yn cael ei wireddu ar y cyd ag amrywiol randdeiliaid, gan gynnwys y Cyngor, ysgolion, yr Urdd, y Mudiad Meithrin a Menter Iaith.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgor Craffu ac eraill?

8.1 Ymgynghorodd Cyngor Sir Ddinbych ar gynllun strategol 3 blynedd newydd ar gyfer cyfnod 2017-2020 dros 8 wythnos rhwng 24 Hydref a 19 Rhagfyr 2016.

8.2 Cyhoeddwyd y dogfennau ymgynghori ar wefan y Cyngor yn yr adran 'ymgynghoriadau cyfredol' ac anfonwyd dolen at dros 900 o randdeiliaid drwy e-bost. Trefnwyd cyfarfodydd ymgynghori gyda phobl ifanc gan bencampwr llais y dysgwyr a chynhaliwyd dwy sesiwn, un yn Ninbych a'r llall yn y Rhyl.

8.3 Heb gynnwys y sylwadau a gafwyd o gyfarfodydd Grŵp Strategol y Gymraeg mewn Addysg a'r digwyddiadau ymgynghori â disgyblion, dim ond pymtheng ymateb ychwanegol a gafwyd yn ystod 8 wythnos y cyfnod ymgynghori.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1 Dylai costau darparu'r Cynllun Strategol fod wedi'u cynnwys o fewn yr adnoddau presennol.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1 Mae risg i enw da'r cyngor a risg rheolaethol os nad ydym yn diwallu gofynion Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) o safbwynt yr angen statudol i baratoi ac adolygu Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg ar gyfer ein hardal.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

- 11.1 Adran 84 Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013.
Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg a Rheoliadau Asesu'r Galw am Addysg
Cyfrwng Cymraeg (Cymru) 2013.